

Univerzitet u Sarajevu
CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE
„prof. dr. Zdravko Grebo“

ELABORAT
Međunarodna i regionalna sigurnost
Master studij

Voditelj studija/programa: prof. Dr. Nedžad Korajlić

Sarajevo, juni 2022. godine

I Pravni osnov

„Pravni osnov za organiziranje II ciklusa sadržan je u odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Sl. novine Kantona Sarajevo broj 33/17), te Pravilima studiranja za prvi, drugi ciklus studija, integrirani, stručni i specijalistički studij, usvojenim na sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu dana 12. 10. 2018., odluka broj 01-1094/18 “.

II Način izvođenja nastave

Master studij „Međunarodna i regionalna sigurnost“ organizuje se kao studij na daljinu (distance learning) u skladu sa članovima 42-49 Pravila studiranja za I, II ciklus studija, integrirani, specijalistički i stručni studij na Univerzitetu u Sarajevu.

III Trajanje studija/programa

Studijski program „+1“ traje jednu godinu (dva semestra x 30 ECTS, ukupno 60 ECTS). Program se sastoji od 4 obavezna predmeta, 2 izborna predmeta, 4 interdisciplinarnе radionice te izrade i odbrane Master teze (Završnog rada). U okviru prvog i drugog semestra nastava se izvodi na engleskom i BHS jeziku. Studenti rade završni rad po izboru, na BHS ili engleskom jeziku.

Struktura programa:

1. prvi semestar:
 - 4 obavezna predmeta
 - = **ukupno 30 ECTS**

2. drugi semestar:
 - 2 izborna predmeta
 - 4 radionice
 - izrada i odbrana Master teze
 - = **ukupno 30 ECTS**

IV Ciljne skupine

Studij je namijenjen kandidatima/kinjama koji/e su završili četverogodišnji univerzitetski studij i tokom studija ostvarili ekvivalent od 240 ECTS kredita. Studij će se izvoditi na engleskom jeziku, i (ili) bosanskom/hrvatskom/srpskom.

Studij je prvenstveno namijenjen diplomiranim studentima/cama svih fakulteta, koji/e imaju potrebu i želju razumijevanja konceptata međunarodne i regionalne sigurnosti, odnosno da analiziraju i kritički promišljaju o tranzicijskim procesima i integraciji zemalja Zapadnog Balkana u euroatlantske strukture, kao i njihovom pozicioniranju u regionalnom, ali i međunarodnom nivou.

Master studij „Međunarodna i regionalna sigurnost“ je posebno interesantan za sadašnje i buduće diplomate/kinje, državne službenike/ce i eksperte/ice na svim nivoima vlada, osobe koje rade u sektoru sigurnost i odbrane i slično.

V Ciljevi studija/programa

Veza između međunarodnih odnosa i međunarodne sigurnosti i sve veći uticaj ove korelacije na sveukupna dešavanja na međunarodnom planu, predstavlja polaznu osnovu studija i okvir u koji se situiraju shvatanja mnoštva drugih posljedica ovog interakcijskog uticaja i njegovih geopolitičkih implikacija.

Polaznicima modula je potrebno stvoriti mogućnost da sagledaju kakav uticaj sigurnost ostvaruje na mnoštvo drugih domena globalne moći i globalnih odnosa – kakav uticaj ostvaruje na politiku, ekonomiju, tehnološke tokove, kulturološke trendove i slično. Sigurnost postaje sve značajnija dimenzija mnogih društvenih tokova i aktivnosti, što je potrebno rasvijetliti sa više značajnih stajališta.

Činjenicu da se sigurnosne prijetnje, rizici i izazovi pojavljuju u mnoštvu novih form i sadržaja, da su te prijetnje međusobno sve povezane i da ih je sve teže pretpostaviti i predvidjeti u mnoštvu razvojnih situacija valja shvatiti u odnosu na širok spektar opasnosti koje će biti izučavane u okviru modula.

VI Ishodi učenja

Navedeni master studij je interdisciplinarnog karaktera čiji je cilj usvajanje specifičnih znanja o međunarodnoj i regionalnoj sigurnosti, te primjeni novih koncepcija i vještina. Kao takav predstavlja interdisciplinarnu nadogradnju znanja stečenih na dodiplomskim studijama. Studij omogućava sticanje kompetencija koje omogućavaju bolje razumijevanje i kritičko preispitivanje geopolitičkih odnosa i sigurnosne problematike na međunarodnom nivou i u regiji Zapadnog Balkana. Problematika regionale i međunarodne sigurnost predstavlja trajni profesionalni i analitički izazov za djelatnike iz domena međunarodnih odnosa, diplomacije, sigurnosti, vanjske trgovine, turizma, prehrane, zdravstva itd. ali i analitičkih i profesionalnih krugova koji razmatraju pravne postupke, protok, korištenje i manipulaciju informacijama, čemu će se u okviru predmeta i radionica posvetiti potrebna pažnja. Studenti će posebno, proučavanjem uzroka i posljedica sukoba i ratova koji su se tokom historije događali na našim i drugim prostorima, spoznati geopolitičke implikacije koje su dovele do sukoba, pogubnost ratnih razaranja i upotrebe sile, te spoznati sve prednosti i mogućnosti koje nude metodi razrješenja konflikta putem međunarodne komunikacije, arbitraže i mirnog rješavanja otvorenih i neriješenih pitanja. Na kraju, studenti će razviti aplikativne vrijednosti o prepoznavanju ne samo elemenata konflikta nego i drugih oblika i pojava koje generiraju nesigurnost (npr. korupcija), a koje mogu primijeniti u svom radu i time doprinjeti razvoju kulture sigurnosti i stabilnosti.

VII Metod rada

Svaki predmet/modul ima odgovornu nastavnicu/ika, a u izvođenju nastave učestvuju i gostujuće profesorice i profesori iz regije i sa evropskih partnerskih univerziteta. Dio časova po modulu bit će iskorišten za problemska izlaganja profesora/ice koji/a je voditelj/ica modula, kao i gostujućih inostranih i domaćih eksperata/tica. Pored toga, očekuje se aktivno učesće studenata/tica u raspravama o pojedinim aktuelnim problemima.

U okviru modula će kao predavači/ice sa određenim fondom časova učestvovati i predavači/ce iz neke od zemalja Evropske unije i regiona. Pored toga, predviđena su i predavanja domaćih eksperata/ica. Ispit se polaže nakon odslušanijh predavanja iz svakog pojedinog modula. Voditelj/ica modula je zadužen/a za obavljanje ispita i ocjenu pristupnog rada.

Pohađanje svih komponenti programa je obavezno.

VIII Evaluacija stečenog znanja

Metodologija izvođenja nastave uključuje predavanja, vježbe, seminare, radionice, prezentacije, radne posjete i mora uključivati interaktivne nastavne metode.

Svaka od ovih aktivnosti bit će odgovarajuće vrednovana u toku semestra. Rad na istraživačkom projektu biće koordiniran od strane voditelja/ica grupnog istraživanja. Pored grupnog učinka, oni/e će takođe evaluirati i pojedinačni doprinos svakog od studenata/ica u projektu.

Završni rad studentice/i rade uz redovne konsultacije sa mentorom/icom i njihova radnja se javno brani. Ocjenjuje je komisija imenovana od strane Nastavno-naučnog vijeća Master studija. Mentor/ica je član/ica Komisije za ocjenu i odbranu završnog rada.

U implementaciji studija primjenjuju se bolonjski standardi: mobilnost (studenata/ica, predavača/ica, istraživača/ica), ECTS, partnerstvo univerziteta (učesće inostranih predavača u realizaciji predmeta, rad na razvoju nastavnog plana i programa), te evropska dimenzija visokog obrazovanja.

IX Diploma/Akadska titula i stručno zvanje

Diplomu izdaje Univerzitet u Sarajevu.

Akadska titula i stručno zvanje nakon završenog II ciklusa: Magistar međunarodne i regionalne sigurnosti.

X Uslovi za upis

Status studenta stiče se upisom na studijski program kojeg realizira Centar za interdisciplinarnu studiju Univerziteta u Sarajevu. Upis se vrši na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Univerzitet, o čemu odluku donosi Senat Univerziteta.

Prijemni upis u prvu studijsku godinu vrši se u skladu sa zakonom, statutom, pravilima i na osnovu konačnih rezultata javnog konkursa.

Obavijest o konkursu za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje Univerzitet u Sarajevu najmanje tri dnevna lista na području Bosne i Hercegovine.

Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje se na web-stranici i oglasnoj ploči Univerziteta u Sarajevu i Centra za interdisciplinarnu studiju uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Pravo upisa na interdisciplinarni master studij (II ciklus) imaju kandidati:

- državljani Bosne i Hercegovine i strani državljani sa završenim odgovarajućim prvim ciklusom studija u Bosni i Hercegovini koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS studijskih bodova što u zbiru sa vrednovanjem II ciklusa iznosi najmanje 300 ECTS;
- koji su završili studij po predbolonjskim nastavnim planovima i programima u Bosni i Hercegovini,
- koji imaju završen integrisani studij u trajanju od pet i/ili šest godina, kao i
- kandidati koji su prvi ciklus, odnosno predbolonjski studij, završili izvan Bosne i Hercegovine, a za koje je nakon postupka priznavanja odnosno ekvivalencije utvrđeno da imaju završeno adekvatno obrazovanje za nastavak školovanja.“

Nastavni plan

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca
Prvi	Ljudska prava	30	8	Obavezan	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Prvi	Hibridni i rat niskog intenziteta (HRNI)	30	7	Obavezan	isto
Prvi	Moderni koncepti globalne i regionalne sigurnosti	30	8	Obavezan	isto
Prvi	Sigurnost informacija	30	7	Obavezan	isto
Drugi		20	5	Izborni	isto
Drugi		20	5	Izborni	isto
Drugi		10	/	Radionica	isto
Drugi		10	/	Radionica	isto
Drugi		10	/	Radionica	isto
Drugi		10	/	Radionica	isto
Drugi	Izrada završnog rada		20		
I semestar ukupno		120			
II semestar ukupno		80			
UKUPNO		200	60		

IZBORNI PREDMETI				
	Naziv predmeta	Sati	ECTS	Odgovorni nastavnik/ca
1.	Mediji i komunikacije u sigurnosti	20	5	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
2.	Biološka sigurnost	20	5	isto
3.	Energetska sigurnost	20	5	isto
4.	Sigurnosni izazovi ekstremističkih ideologija	20	5	isto
5.	Geopolitika i politika velikih sila	20	5	isto
6.	CBRNe – sredstva masovnog uništenja	20	5	isto
7.	Diplomatija i rješavanje konflikta	20	5	isto
INTERDISCIPLINARNE RADIONICE				
1.	Sigurnost i istraživačko novinarstvo		/	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
2.	Krivično – procesne radnje u kontekstu međunarodne i regionalne sigurnosti		/	isto
3.	Nadzor granica		/	isto
4.	Korupcija kao problem regionalne i međunarodne sigurnosti		/	isto

Šifra predmeta: MRS105	Naziv predmeta: Sigurnosni izazovi ekstremističkih ideologija		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni predmet		Ukupan broj sati: 20	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je polaznicima predstaviti kompleksnost modernih sigurnosnih izazova povezanih sa fenomenom religijskog i ideološkog ekstremizma, koji se značajnije manifestira od sredine prošlog stoljeća. U kojoj mjeri su sigurnosne agencije ali i cjelokupno društvo spremno i osposobljeno da pronađe adekvatne odgovore na ekstremizam i povezane koncepte poput radikalizma i terorizma, također će biti jedan od ciljeva predmeta.		
Tematske jedinice:	<p>Uvod u sadržaj predmeta, metodologija nastave i evaluacije Teorije međunarodne sigurnosti (Tradicionalni modeli: Realizam i Liberalizam).</p> <p>Paradigma sigurnosnih izazova u savremenom društvu. Pojam, uzroci i nastanak religijskog i ideološkog ekstremizma. Različiti faktori društvenog i političkog konteksta u kojem se manifestuje ekstremizam.</p> <p>Terorizam kao društveni fenomen kolektivnog i političkog kriminaliteta .</p> <p>Radikalizam i nasilni ekstremizam kao novi koncepti ekstremizma.</p> <p>Ostale forme i oblici ispoljavanja religijskog i ideološkog ekstremizma poput islamskog terorizma, cionizma, ekstremnih grupa krajnje desnice.</p> <p>Prilagođavanje struktura sigurnosti netradicionalnim izazovima, rizicima i prijetnjama povezanih sa ekstremizmom</p> <p>Istraživanje uzroka te pristupa i metoda suprostavljaju ekstremizmu.</p> <p>Značaj društvenih mreže kao glavnog kanala za širenje ekstremističkih stavova i privlačenje novih članova</p> <p>Analiza EU strategije za borbu protiv terorizma.</p>		
Ishodi učenja:	Znanje: 1. Steći teorijska znanja o modernom konceptu sigurnosti		

	<p>2. Upoznati pojam i uzroke nastanka religijskog i ideološkog ekstremizma</p> <p>3. Razumijeti koncepte ekstremističkih manifestacija u društvu</p> <p>4. Poznavati institucionalne metode suprostavljanja ekstremizmu</p> <p>Kompetencije:</p> <p>1. Osposobljenost za rano prepoznavanje društvenih formi devijantnih oblika ponašanja i pojava povezanih sa religijskim i ideološkim ekstremizmom</p> <p>2. Prepoznavanje sveobuhvatnih mjera i aktivnosti koje provode sigurnosne agencije ali i društvo u cjelini na suprostavljanju svim oblicima ekstremizma.</p>																																
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava iz predmeta se izvodi putem predavanja, grupnih diskusija, mentoriranog rada u grupama, istraživanja slučaja i simulacije primjene vještina i znanja</p>																																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Metode provjere znanja</th> <th>Min</th> <th>Max</th> <th colspan="2">Struktura ocjene</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivnost i prisustvo</td> <td>10</td> <td>15</td> <td><55</td> <td>5(F, FX)</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Esej</td> <td rowspan="2">15</td> <td rowspan="2">30</td> <td>55-64</td> <td>6 (E)</td> </tr> <tr> <td>65-74</td> <td>7 (D)</td> </tr> <tr> <td>Seminar</td> <td>20</td> <td>35</td> <td>75-84</td> <td>8 (C)</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>10</td> <td>20</td> <td>85-94</td> <td>9 (B)</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO bodova</td> <td>55</td> <td>100</td> <td>95-100</td> <td>10 (A)</td> </tr> </tbody> </table>	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene		Aktivnost i prisustvo	10	15	<55	5(F, FX)	Esej	15	30	55-64	6 (E)	65-74	7 (D)	Seminar	20	35	75-84	8 (C)	Završni ispit	10	20	85-94	9 (B)	UKUPNO bodova	55	100	95-100	10 (A)
Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene																														
Aktivnost i prisustvo	10	15	<55	5(F, FX)																													
Esej	15	30	55-64	6 (E)																													
			65-74	7 (D)																													
Seminar	20	35	75-84	8 (C)																													
Završni ispit	10	20	85-94	9 (B)																													
UKUPNO bodova	55	100	95-100	10 (A)																													
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <p>Paul D. Williams; “SECURITY STUDIES - An Introduction”, Routledge, London and New York, 2008. London and New York, 2015. 2. Teresa Rodrigues, Rafael Garcia Perez, Sujana de Sousa Ferreira, “GLOBALIZATION AND INTERNATIONAL SECURITY An Overview”, Nova publishers, New York, 2015.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Combs, C.; “Terrorism in the Twenty-First Century», Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, Chapter 2 (‘Not a Modern Phenomenon’), 2003.</p> <p>EUROPEAN COMMISSION; “A Counter-Terrorism Agenda for the EU: Anticipate, Prevent, Protect, Respond”, Brussels, 2020 https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/pdf/</p>																																

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: MRS107	Naziv predmeta: Mediji i komunikacije u sigurnosti		
Ciklus: II ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: IZBORNI	Ukupan broj sati: 20 Predavanja 15 Seminar 5		
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Predmet razmatra odnose između sigurnosnih agencija i medija kroz kontinuirani sukob oko plasiranja vijesti ili informacija - njihovih sadržaja i načina na koji su odabrane, uokvirene i emitirane.</p> <p>Mediji imaju središnji utjecaj na percepciju javnosti na dešavanja u demokratskim društvima a time i na proces politike. U svijetu u kojem su informacije obilnije, složenije i više nisu vezane vremenom, udaljenost ili granicama, mediji su moćna sila u oblikovanju onoga što znamo i kako formiramo mišljenje.</p> <p>Evoluirajući koncepti kao 24-satni ciklusa vijesti, vijesti u stvarnom vremenu, opadajući interes za nacionalne i međunarodne vijesti, generacijske razlike u narativima, globalni mediji, koncentracija vlasništva nad medijima, dezinformacije, nedržavni akteri, rast interneta, te konvertiranje digitaliziranih medija za štampu, audio i video zapise oblikuju novo komunikacijsko okruženje.</p> <p>Ove promjene zahtijevaju novi rječnik i nove načine razmišljanja unutar sigurnosnih sfera, a cilj predmeta je da ih osvijetli i objasni.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Savremene komunikacije i mediji danas2. Online i offline komunikacija – od publike ka prosumerima3. Globalno i lokalno oblikovanje javnog mnijenja i osjećaj sigurnosti građana4. Informacijski kaos: dezinformacije, misinformacije, malinformacije i uticaj na globalnu sigurnost		

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Medijski narativi: oblikovanje poruka, <i>framing</i> i izgradnja narativa 6. Propagandno djelovanje na globalnom sigurnosnom planu 7. Mediji i sektor sigurnosti: diskurs sukoba VS diskus saradnje 8. Strategije komuniciranja u sektoru sigurnosti 9. Odnosi s javnostima i odnosi s medijima u sektoru sigurnosti 10. Komunikacija sigurnosnog sektora u online prostoru 11. - 15. Seminar: Izgradnja povjerenja u sektor sigurnosti putem klasičnih i online medija
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Poznavanje načina funkcionisanja savremenih online i offline medija i njihovog uticaja na oblikovanje javnog mnijenja o pitanjima sigurnosti, poznavanje ključnih koncepata izgradnje odnosa s javnostima i povjerenja u sektoru sigurnosti</p> <p>Vještine: Komuniciranje s medijima, online komunikacija u području sigurnosti, saradnja s novinarima</p> <p>Kompetencije: Kompetencije izgradnje povjerenja sigurnosnog sektora i opće komunikacijske kompetencije</p>
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Interaktivna predavanja - Seminar/radionica
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³:	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na nastavi 10% - Midterm / kviz 20% - Učešće u seminaru/radionici sa individualnim radom 30% - Završni ispit / pismeni 40 %
Literatura⁴:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurtić N. Kukić. D. (2020). <i>Mediji i globalizacija</i>. Sarajevo: University Press - Kurtić N. (2016). <i>Odnosi s javnostima</i>. Sarajevo: University Press - Radojković M, Stojković B, Vranješ A. (2015). <i>Međunarodno komuniciranje u informacionom društvu</i>. Clio, Beograd. - Robinson P. Seib P. Frohlich R. (2017). <i>Routledge Handbook of Media, Conflict and Security</i>. NY: Routledge

³ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno više organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- Vajzović E., Hibert M. Turčilo L. Vučetić V, Silajdžić L. (2021). *Medijska i informacijska pismenost: dizajn učenja za novo doba*. Sarajevo: FPN

Dopunska:

- Caparini, M. (Ed.) (2004). *Media in Security and Governance: The Role of the News Media in Security*. Nomos / Bonn International Center for Conversion (BICC) / Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF).
- McChesney, R. (2008), *Bogati mediji siromašna demokratija- komunikacijske politike u mutnim vremenima*, Šahinpašić, Sarajevo
- Plevnik D. (2003), *Praksa etičkog novinarstva*, Masmedia, Zagreb
- Turčilo L. Buljubašić B. (2017). *Shrinking space i mediji u BiH*. Sarajevo: HBS
- Turčilo L. Obrenović M. (2020). *Misinformation, Disinformation, Malinformation: Causes, trends and Their Influence on Society*. Sarajevo: HBS
- Turčilo L. Buljubašić B. (2018). *Alternativne činjenice i post-istina u BiH: ko zaista kreira agendu medija*. Sarajevo: IMEP
- Vujčić, V. (2001), *Politička kultura demokracije*, Panliber, Osijek-Zagreb-Split
- Časopis *Conflict and Communication Online*:
<https://regener-online.de/journalcco/>

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studiju

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: MRS108	Naziv predmeta: Biološka sigurnost		
Ciklus: II ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 20 (15P+5S)	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima za cilj upoznati polaznike sa biološkim hazardima i rizicima koje takvi hazardi predstavljaju kao sredstva za biološku sigurnost kao i bioterorizam i agroterorizam. Nadalje, cilj je postići razumijevanje u principima upravljanja, kontrole i nadzora nad biološkim hazardima.		
Tematske jedinice:	Uvod u sadržaj predmeta, metodologija nastave i evaluacije Biološki hazardi i njihova klasifikacija Biološka sigurnost u relaciji uzročnik – okolina i domaćin Međunarodni standardi u biološkoj sigurnosti Biološka sigurnost i međunarodna i nacionalna legislativa Biološka sigurnost i laboratorije (istraživačke, analitičke, obavezne, industrijske) Analiza rizika u biološkoj sigurnosti Najvažniji biološki organizmi i njihov potencijal za bioterorizam i agroterorizam Nadzor (surveillance) nad organizmima od mogućeg utjecaja na nacionalnu, regionalnu i međunarodnu sigurnost. Seminar (1): Razmatranje hazarda, istraživanje i potkrepljivanje stvarnih rizika sa prijedlogom biosigurnosnih mjera za predloženi scenarij Seminar (2): Kontrola bioloških hazarda u međunarodnom prometu		
Ishodi učenja:	Znanje: 1. Razumijeti pojam i definicije bioloških hazarda 2. Poznavati klasifikaciju biosigurnosnih hazarda 3. Poznavati osnovne karakteristike upravljanja biosigurnosnim krizama Kompetencije: 4. Implementacija mjera i zahtjeva za rad sa biološkim uzročnicima 5. Prepoznavanje bioloških opasnosti i upravljanje krizom kod bioloških incidenata		

Metode izvođenja nastave:	Nastava iz predmeta se izvodi putem predavanja, grupnih diskusija, mentoriranog rada u grupama, istraživanja slučaja i simulacije primjene vještina i znanja
----------------------------------	--

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene	
	Aktivnost i prisustvo	10	15	<55	5(F, FX)
	Esej – kontinuirana evaluacija	15	30	55-64	6 (E)
				65-74	7 (D)
	Seminar	20	35	75-84	8 (C)
	Završni ispit	10	20	85-94	9 (B)
UKUPNO bodova	55	100	95-100	10 (A)	
Literatura²:	<p>Obavezna: Bakanidze et al: Biosafety and biosecurity as essential pillars of international health security and cross-cutting elements of biological nonproliferation. https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/1471-2458-10-S1-S12.pdf</p> <p>Rath J.: International best practices regarding biosafety and biosecurity. http://trust-project.eu/wp-content/uploads/2018/02/TRUST_BIOSAFETY-AND-BIOSECURITY_-_JOHANNES-RATH-Final.pdf</p> <p>Dopunska: Laboratory biosafety manual, 4th edition, WHO 2020 https://www.who.int/publications/i/item/9789240011311 Biosafety in microbiological and biomedical laboratories, 6th edition, CDC 2020 https://www.cdc.gov/labs/BMBL.html</p>				

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarne
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarne studije – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: MRS109	Naziv predmeta: Energetska sigurnost		
Ciklus: II ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: IZBORNI	Ukupan broj sati: 20 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje sa konceptom energetske sigurnosti; Razumijevanje značaja energetske sigurnosti u društvenoj zajednici; Procjena i identifikiranje sigurnosnih izazova u oblasti energetske sigurnosti; Procjene budućih trendova u oblasti energetske sigurnosti; Osposobljavanje polaznika za analizu i konceptualizaciju adekvatnog modela energetske sigurnosti kao preduvjeta održivog razvoja;		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Uvodno predavanje2. Definiiranje naučne oblasti energetske sigurnosti,3. Određenje naučnog problema i predmeta energetske sigurnosti4. Energija kao kritični resurs5. Proizvodnja energije6. Transport energije7. Korištenje energije8. Formalno – pravno određenje energetske sigurnosti9. Odnos energetske sigurnosti sa drugim vrstama sigurnosti (vojno – obrambenom, političkom, društvenom, ekonomskom i ekološkom)10. Mjesto i značaj energetske sigurnosti u okviru nacionalne sigurnosti11. Sigurnosni izazovi u oblasti energetske sigurnosti12. Analiza energetske strategije pojedinih država13. Energetska sigurnost u Bosni i Hercegovini		

Ishodi učenja:	<p>Znanje: razumijevanje koncepta energetske sigurnosti; poznavanje sistema u oblasti energetske sigurnosti; razumijevanje procesa u proizvodnji, transportu i korištenju energije; poznavanje sigurnosnih izazova u oblasti energetske sigurnosti.</p> <p>Vještine: praćenje i analiza stanja u oblasti energetske sigurnosti; dokumentiranje i izvještavanje o važnim činjenicama; identificiranje sigurnosnih izazova u oblasti energetske sigurnosti</p> <p>Kompetencije: Kreiranje strategije energetske sigurnosti; sigurnosne procjene u oblasti energetske sigurnosti; Monitoring nad provedbom projekata u oblasti energetske sigurnosti; revizija postojećih strategija i projekata u oblasti energetske sigurnosti.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, rad u grupama, seminarski radovi, konsultacije

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene	
	Aktivnost i prisustvo	10	15	<55	5(F, FX)
	Esej – kontinuirana evaluacija	15	30	55-64	6 (E)
				65-74	7 (D)
	Seminar	10	15	75-84	8 (C)
	Završni ispit	20	40	85-94	9 (B)
UKUPNO bodova	55	100	95-100	10 (A)	
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Winzer, C. (2012). Conceptualizing energy security. Elsevier. Energy Policy, Vol 46, pp. 36 – 48 2. Cherp, A., Jewell, J. (2014). The concept of energy security: Beyond the four As. Elsevier. Energy Policy, Vol 75, pp. 415 – 421 3. Cherp, A., Jewell, J. (2011). The Three Perspectives on Energy Security: Intellectual History, Disciplinary Roots and the Potential for Integration Current Opinion in Environmental Sustainability, 3 (4). pp. 202-212. 4. Cherp, A., Jewell, J. (2013). Energy security assessment framework and three case studies Hugh Dyer, Maria Julia Trombetta (Eds.), International Handbook of Energy Security, Edward Elgar, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA, pp. 146-173 				

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno više organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Dopunska:

1. Farrell, A.E., Zerriffi, H. , Dowlatabadi H. (2004).
Energy infrastructure and security, Annu. Rev.
Environ. Resour., 29. pp. 421-469.
2. Kovačević, G., Abazović, M., Alispahić, B., Bezdrob, E.
(2017). Ekološka sigurnost. FKKSS, Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarne
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarne studije – “prof. dr.
Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: MRS111	Naziv predmeta: Geopolitika i politika velikih sila		
Ciklus: II ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: IZBORNI	Ukupan broj sati: 20 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pružiti široko razumijevanje geopolitičkog konteksta za sigurnosne i humanitarne aktivnosti. Poseban fokus je na političkom utjecaju na sigurnosne politike i njihovoj provedbi u različitim slučajevima.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod u geopolitiku- Uvodno predavanje govori o porijeklu geopolitičke tradicije, ključni tradicionalni koncepti i definicije i njihov odnos prema sigurnosnim studijama i studijama međunarodnih odnosa; osnovne formulacije i teorije .2. Geopolitika Hladnog rata. Geopolitika hladnog rata, kao klasični geopolitički koncepti u kontekstu bipolarne konfrontacije; priroda historijskih okolnosti, koje su definisale američko-sovjetske odnose tokom druge polovine 20. vijeka; primjena klasičnih geopolitičkih koncepata u analizi suštine hladnoratovskog političkog poretka3. Svjetska politika nakon završetka Hladnog rata - glavna razlika između tradicionalnog i savremenog pristupa u geopolitičkoj analizi4. Krična geopolitika- Velika kritika tradicionalnih geopolitičkih studija; razvoj kritične geopolitike koja se odnosila na postojeća pitanja i nejasnoće u području međunarodne politike5. Ključni igrači u savremenoj geopolitici- procjena šireg spektra novih prijetnji i faktora u globalnom političkom carstvu koristeći tradicionalne i savremene geopolitičke formulacije; priroda novonastalih pitanja i njihov utjecaj na odnos glavnih političkih aktera6. Geopolitika energije - Uloga energije u savremenoj globaliziranoj privredi7. Konstante i evolutivni trendovi sigurnosnih politika Euro-atlantskog područja8. Postsovjetsko područje		

	<p>9. Srednji istok 10. Subsaharska Afrika i Magreb 11. Daleki istok 12. Australija i Oceanija 13. Geopolitičke promjene u svijetu i refleksija tih promjena na Zapadni Balkan 14. Geopolitika i njena vrijednost</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Široko razumijevanje prirode geopolitike, glavnih sukoba i sigurnosnih izazova i problema u regijama. Kompetentno znanje o tome kako lokalni kontekst, rusko i sovjetsko naslijeđe, američko prisustvo i drugi međunarodni akteri definišu geopolitiku, sukobe i sigurnosni okvir u regijama. Razviti činjenično razumijevanje razdoblja Hladnog rata, njegove političke dinamike i dubokog utjecaja na geopolitiku i međunarodne odnose</p> <p>Vještine: Kritično razumijevanje procesa koji pokreću ili kočе regionalnu saradnju i analitička perspektiva koja razbija prevladavajuće mitove i stereotipe o određenim fokusnim regijama.</p> <p>Kompetencije: Sposobnost primjene koncepata i teorija društvenih nauka za analizu političkih zbivanja u regiji.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja, individualni rad i rad u grupama, proučavanje obvezne literature, proučavanje dodatne literature i pretraživanje internet, simulacija određenih događaja</p>

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>PRVI PISMENI ZADATAK: (25% završne ocjene). Rok za završetak 6. sedmica. Prvi pismeni zadatak na ovom kursu uključivat će ispit na kojem će studenti imati 2 sata kako bi uradili kratke eseje(2-3 stranice za svako otvoreno pitanje). Upute za ovaj zadatak dat će profesor a iste može objaviti na stranici.</p> <p>DRUGI PISEMI ZADATAK: (25% završne ocjene). Ovaj zadatak se odnosi na pisanje analize– Briefa. Rad treba da bude napisan koncizno i da pruži aplikativne preporuke za politike. (do 7 stranica teksta A4., Times New Roman 12, prored 1,15). Profesor mora odobriti temu koju student izabere. Student se o temi mora dogovoriti s profesoricom/profesorom najkasnije do pete sedmice.</p> <p>Pitanja za diskusiju i objavljivanje odgovora kolegica/kolega (20% konačne ocjene). Jedan od zahtjeva bit će odgovaranje na dva do tri postavljena pitanja za diskusiju. Dodatna obaveza će biti da se odgovori na najmanje dva pitanja kolegica i kolega koja će biti postavljena putem internet učionice ili foruma za raspravu u okviru učionice. Profesorica/profesor će dati detaljnije upute o ovom pristupu.</p> <p>ZAVRŠNI ISPIT: Završni ispit (30% završne ocjene) – Predviđen je nakon 15. sedmice. Završni ispit će biti usmeni će uključivati i pismeni zadatak, izradu kratkog eseja (dvije do tri stranice) te usmeni ispit o temi kratkog eseja. Upute za ovaj ispit bit će dostupne učionici predmeta.</p>
---	---

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Literatura²:

Obavezna:

- a. Guiora, A. N. (2014). *Modern Geopolitics and Security : Strategies for Unwinnable Conflicts*. Boca Raton, FL: CRC Press. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=661020>
- b. Miršajmer, Dž. (2009) *Tragedija politike velikih sila*, Čigoje štampa, Beograd.
- c. Dekanić, I. (2011). *Geopolitika energije*. Uloga energije u savremenom globaliziranom gospodarstvu. Zagreb: Nakladnik
- d. Kržalić, A. (2017). *Vanjska i sigurnosna politika Europske unije*. Sarjevo: Udruženje Nova sigurnosna inicijativa.
- e. Holbrooke, R. (1998). Završiti rat. Sarajevo: Šahinpašić
- f. Kurecic, P. (2015). Geoeconomic and Geopolitical Conflicts: Outcomes of the Geopolitical Economy in a Contemporary World. *World Review of Political Economy*, 6(4), 522–543. <https://doi.org/10.13169/worlrevipoliecon.6.4.0522>
- g. Kržalić, A., Korajlić, Nedžad (2008). Terrorism as a Global Security Threat. *New York: Journal of US-China Public Administration*, June 2018, Vol. 15, No. 6, 253-260, doi: 10.17265/1548-6591/2018.06.002 <http://www.davidpublisher.org/Public/uploads/Contribute/5cad4463dcbbc.pdf>
- h. Mahbubani, K., (2015) *Velika konvergencija: Azija, Zapad i logika jednog svijeta*. CIRSD Beograd

Dopunska:

- Editorial article. (2016). International Conference “Shifting Geopolitics & Security Among Major Powers: China, Russia & The United States.” Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsbas&AN=edsbas.EE78FABD>
- Kramer, P. A. (2018). The Geopolitics of Mobility: Immigration Policy and American Global Power in the Long Twentieth Century. *American Historical Review*, 123(2), 393–438. <https://doi.org/10.1093/ahr/123.2.393>

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: MRS113	Naziv predmeta: CBRNe – sredstva masovnog uništenja		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 20 (15P+5S)	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati polaznike sa rizicima i prijetnjama vezanim za metode masovnog uništenja – kemijsko-biološko-radiološko-nuklearne-eksplozivne (CBRNe) prijetnje, posebice u domenu globalne i regionalne sigurnosti		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Suvremeni oružani konflikti i CBRNe oružja2. Oružja za masovno uništenje3. Eksplozivi i eksplozivna sredstva4. Prijetnje prouzročene proliferacijom oružja za masovno uništenje5. Upotreba improviziranih eksplozivnih sredstava u suvremenim oružanim sukobima6. Toksični ostaci iz oružanih sukoba7. CBRNe terorističke prijetnje i procjena sigurnosnih rizika8. Međunarodni pravni okvir za zabranu i neprolifereaciju CBRNe oružja9. CBRNe opasnosti industrijskog tipa i zaštita od katastrofa10. CBRNe obrana u nacionalnim i međunarodnim sustavima obrane11. Uloga međunarodnih organizacija u suprotstavljanju CBRNe rizicima		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Upoznati studente sa prijetnjama prouzročenih proliferacijom oružja za masovno uništenje i drugih oružja koja nanose pretjerane nediskriminativne učinke u suvremenim oružanim sukobima, te sa CBRNe opasnostima industrijskog tipa.</p> <p>Vještine: Ovladati nekim tehnikama sa upravljanje CBRNe rizicima.</p> <p>Kompetencije: Omogućiti studentima da steknu političke, sigurnosne, pravne i druge pretpostavke za daljnje proučavanje proliferacije CBRNe oružja i načina suprotstavljanja istome.</p>		

Metode izvođenja nastave:	Predavanje, demonstracija tehnika upravljanja rizicima, razgovor radi sticanja i utvrđivanja znanja. Predavanja stručnjaka iz prakse. Vježbe, grupni radstudenata i izlaganje studenata o rezultatima vježbi. Konsultacije sa studentima.
----------------------------------	--

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹¹:	1. Aktivnost na nastavi do 10 % 2. Učešće u seminaru/radionici sa individualnim radom 30% 3. Midterm – 30% 4. Završni ispit – do 30% Ukupno 100%
--	--

Literatura¹²:	Obavezna: 1. European Commission (2017) Action Plan to enhance preparedness against chemical, biological, radiological and nuclear security risks: Brussels: EC. 2. Lisica, Dravin (2021) Proliferacija i politike razoružanja: Sarajevo: Fakultet političkih nauka UNSA. 3. United Nations (2016) The International Legal Framework against Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN) Terrorism. Vienna: UN Office on Drugs and Crime 4. US Joint Chiefs of Staff (2006) Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and High-Yield Explosives Consequence Management Dopunska: 1. Gerstein, Marc, Ellsberg, Michael (2008) Flirting with Disaster. Why Accidents are Rarely Accidental. New York/London: Sterling. 2. Wilson, Ward (2013) Five Myths About Nuclear Weapons. Boston/New York: Houghton Mifflin Harcourt. 3. Bostrom, Nick, Ćirković Milan M. (2012) Rizici globalnih katastrofa. Smederevo: Heliks.
---------------------------------	---

¹¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: MRS110	Naziv predmeta: Diplomacija i rješavanje konflikta		
Ciklus: II ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 20 (15P+5S)	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnik/ca i saradnik/ca izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je polaznicima predstaviti prilagođavanje diplomatske prakse i metoda u rješavanju konflikta sagledavajući utjecaj globalizacije i digitalnih dostignuća u sferi modernih međunarodnih odnosa. Uz upoznavanje sa tradicionalnim međunarodnim akterima koji se brinu za održavanje mira i sigurnosti u svijetu, adekvatna pažnja biće usmjerena i na nedržavne aktere koji neumjetno imaju sve veći značaj u pogledu stvaranja uslova za početak konflikta ali i njegovom rješavanju u vrijeme društvenih mreža kao globalnog komunikacijskog fenomena.		
Tematske jedinice:	Uvod u sadržaj predmeta, metodologija nastave i evaluacije Teorija diplomatije u međunarodnim odnosima Dinamika mira i konflikta u savremenom globalnom svijetu Uloga diplomatije u prevenciji konflikta i izgradnji mira kroz prizmu međunarodnih organizacija. Otklon od tradicionalnih diplomatskih tehnika u procesu rješavanja konflikta ka involviranosti većeg broja aktera Globalizacija kao izvor ali i alat za rješavanja konflikta Neizvjesnost utjecaja novog digitalnog doba u pogledu stvaranja pretpostavki za iniciranje ili slijed procesa konflikta Značaj implementacije UN SDG 2030 u prevenciji konflikta.		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznati teorijska znanja o diplomatiji i njenoj tradicionalnoj ulozi u rješavanju konflikta 2. Steći saznanja o globalnim kretanjima u domenu međunarodne sigurnosti 3. Razumijeti utjecaj novih aktera u procesu rješavanja konflikta 4. Spoznati procese i djelovanje međunarodnih organizacija u procesu prevencije i rješavanja konflikta 5. Shvatiti značaj novog UN procesa odgovora cjelokupnog društva i vlasti u preveniranju konflikta <p>Kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sticanje kritičkih sposobnosti za kvalitativno razmatranje procesa na međunarodnom planu u odnosu na aktuelne procese rješavanja konflikta 2. Pretpostavke za osobno uključivanje i pružanje doprinosa u novim i do sada nezabilježenim oblicima doprinosa izgradnji mira u vremenu digitalizacije i 		

	društvenih mreža.																																
Metode izvođenja nastave:	Nastava iz predmeta se izvodi putem predavanja, grupnih diskusija, mentoriranog rada u grupama, istraživanja slučaja i simulacije primjene vještina i znanja																																
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹³:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Metode provjere znanja</th> <th>Min</th> <th>Max</th> <th colspan="2">Struktura ocjene</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivnost i prisustvo</td> <td>10</td> <td>15</td> <td><55</td> <td>5 (F, FX)</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Esej</td> <td rowspan="2">15</td> <td rowspan="2">30</td> <td>55-64</td> <td>6 (E)</td> </tr> <tr> <td>65-74</td> <td>7 (D)</td> </tr> <tr> <td>Seminar</td> <td>20</td> <td>35</td> <td>75-84</td> <td>8 (C)</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>10</td> <td>20</td> <td>85-94</td> <td>9 (B)</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO bodova</td> <td>55</td> <td>100</td> <td>95-100</td> <td>10 (A)</td> </tr> </tbody> </table>	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene		Aktivnost i prisustvo	10	15	<55	5 (F, FX)	Esej	15	30	55-64	6 (E)	65-74	7 (D)	Seminar	20	35	75-84	8 (C)	Završni ispit	10	20	85-94	9 (B)	UKUPNO bodova	55	100	95-100	10 (A)
	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene																													
	Aktivnost i prisustvo	10	15	<55	5 (F, FX)																												
	Esej	15	30	55-64	6 (E)																												
				65-74	7 (D)																												
	Seminar	20	35	75-84	8 (C)																												
	Završni ispit	10	20	85-94	9 (B)																												
UKUPNO bodova	55	100	95-100	10 (A)																													
Literatura¹⁴:	<p>Obavezna: Berridge, G.R. “Diplomacy: Theory and Practice”: 3rd Edition, Basingstoke: Palgrave.2005. Teresa Rodrigues, Rafael Garcia Perez, Sujana de Sousa Ferreira, “GLOBALIZATION AND INTERNATIONAL SECURITY An Overview”, Nova publishers, New York, 2015. James P. Muldoon Jr., Joan Fagot Aviel, Richard Reitano and Earl Sullivan, “Multilateral Diplomacy and the United Nations Today”, Westview Press, 2005</p> <p>Dopunska: <i>Henry Kissinger, “World Order: Reflections on the Character of Nations and the Course of History”, London: Allen Lane, 2014,</i> UN General Assembly “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” NY, 2015. https://sdgs.un.org/2030agenda</p> <p>Dopunska:</p>																																

¹³ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof. dr.
Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: MRS101	Naziv predmeta: Ljudska prava		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: obavezni predmet		Ukupan broj sati: 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslovi za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta/modula Ljudska prava: I. Upoznavanje sa sistemom međunarodnog prava II. Usvajanje znanja u području međunarodnih ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava; III. Osposobljavanje polaznika za razumijevanje stečenog znanja u oblasti klasifikacije temeljnih ljudskih prava i sloboda; IV. Osposobljavanje polaznika za korištenje informacija iz okvira međunarodnih i regionalnih ljudskih prava i sloboda; V. Razvijanje analitičkog razmišljanja u području ograničenja ljudskih prava; VI. Planiranje i prezentiranje tema u oblasti uloge međunarodnih organizacija u promoviranju i zaštiti ljudskih prava;		
Tematske jedinice:	I. Koncepti i definicije međunarodnog prava 1.1. Međunarodno humanitarno pravo - Zaštita žrtava oružanih sukoba 1.2. Međunarodno pravo ljudskih prava - Pojam ljudskih prava; - Izvori međunarodnih ljudskih prava; - Temeljna načela ljudskih prava; - Klasifikacija temeljnih ljudskih prava; - Ograničenja ljudskih prava 1.3. Subjekti međunarodnog prava - Uloga međunarodnih organizacija u promociji i zaštiti ljudskih prava; Regionalne organizacije za zaštitu ljudskih prava; II. Evropski sistem zaštite ljudskih prava; 2.1. Vijeće Evrope i Evropski sud za ljudska prava;		

	<p>III. Ljudska prava i posebno ugrožene grupe</p> <p>3.1. Djeca</p> <p>3.2. Žene</p> <p>- Rezolucija UN-a 1325 – žene, mir i sigurnost;</p> <p>- Ljudska prava i Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine</p> <p>3.3. Zaštita ljudskih prava pripadnika ugroženih kategorija i manjina;</p> <p>IV. Vanredno stanje i ljudska prava;</p> <p>4.1. Intervencionizam i ljudska prava;</p> <p>4.2. Novi svjetski poredak i ljudska prava</p>																																
Ishodi učenja:	<p>Polaznici su sposobni:</p> <p>I. Polaznici su sposobni:</p> <p>II. Razumjeti sistem međunarodnog prava, ljudska prava i temeljne slobode;</p> <p>III. Spoznati međunarodni i regionalni sistem zaštite ljudskih prava;</p> <p>IV. Identificirati značaj i različite implikacije politike primjene međunarodnog prava;</p>																																
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna predavanja • Praktične vježbe • Prezentacije • Diskusije i rad u grupama • Studentske rasprave 																																
Metode provjere znanja sa strukturo m ocjene¹:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Metode provjere znanja</th> <th>Min</th> <th>Max</th> <th colspan="2">Struktura ocjene</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivnost i prisustvo</td> <td>10</td> <td>15</td> <td>55</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Esej – kontinuirana evaluacija</td> <td rowspan="2">15</td> <td rowspan="2">30</td> <td>55-64</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>65-74</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Seminar</td> <td>20</td> <td>35</td> <td>75-84</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>10</td> <td>20</td> <td>85-94</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO bodova</td> <td>55</td> <td>100</td> <td>95-100</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene		Aktivnost i prisustvo	10	15	55	5	Esej – kontinuirana evaluacija	15	30	55-64	6	65-74	7	Seminar	20	35	75-84	8	Završni ispit	10	20	85-94	9	UKUPNO bodova	55	100	95-100	10
Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene																														
Aktivnost i prisustvo	10	15	55	5																													
Esej – kontinuirana evaluacija	15	30	55-64	6																													
			65-74	7																													
Seminar	20	35	75-84	8																													
Završni ispit	10	20	85-94	9																													
UKUPNO bodova	55	100	95-100	10																													
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ademović, N., Marko, J., Marković, G., (2012). Ustavno pravo Bosne i Hercegovine, Fondacija “Konrad Adenauer”, Predstavništvo u Bosni i Hercegovini 2. Andrassy, J., Bakotić, B., Seršić, M., Vukas, B., Međunarodno pravo 1, 2. izmijenjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 2010 3. Degan, V. Đ., Međunarodno pravo, Školska knjiga, Zagreb 2011 4. Fleck, D., The Handbook of International Humanitarian Law, OXFORD UNIVERSITY PRESS Kazazić, V., (2008). Međunarodno humanitarno pravo, Pravni fakultet Sveučilišta Split; 																																

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

5. Ljudska prava u Bosni i Hercegovini – Pravo, praksa i međunarodni standardi ljudskih prava sa ispitivanjem javnog mnijenja, uredili: Amra Mehmedić, Midhat Izmirlija i Saša Madacki, Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu (2011)
6. Dzumhur, J., (2021) Viktimologija u teoriji i praksi u postkonfliktnom društvu: Perspektiva Bosne i Hercegovine, University Press Sarajevo i Centar ženskih prava Zenica
7. Dzumhur, J., Uloga međunarodne zajednice u implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma – aspekt ljudskih prava, *Centar za društvena istraživanja*
8. Sadiković, L. (2016) Venecijanska komisija o Ustavu Bosne i Hercegovine, Asocijacija Nezavisnih Intelektualaca Krug 99
9. Sadikovic, L. (2010) Ustav Bosne i Hercegovine i Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu;
10. Sadikovic, L. (2003) Vanredno stanje i ljudska prava, Magistrat, Sarajevo

Pilegaar, L., and Dzumhur, J., Human rights shortcomings of the Dayton Peace Agreement, Forced Migration Review, *Dayton +20: Bosnia and Herzegovina twenty years on from the Dayton Peace Agreement*, 2015, www.fmreview.org/

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studiju

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: MRS102	Naziv predmeta: Moderni koncepti globalne i regionalne sigurnost		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja Vježbe Seminar Praksa Samostalni rad studenata		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa ključnim savremenim konceptima globalne i regionalne sigurnosti i teorijskih debata u tom području, uspostavljajući vitalnu konekcijom na predmet međunarodnih odnosa. Osposobiti studente za kritičku percepciju razvoja filozofije i fenomena globalne sigurnosti, te aktuelnih sigurnosnih izazova. Shodno izraženoj relevanciji aplikativnih modela sigurnosti u suvremenom svijetu, ponuditi studentima interdisciplinarna znanja o organizacijama kolektivne odbrane i kolektivne sigurnosti, njihovoj praktičnoj i ideološkoj upotrebi. Kroz predavanja, vježbe i individualni studentski rad osposobiti studente za profesionalno djelovanje u nacionalnom i internacionalnom sektoru sigurnosti.		
Tematske jedinice:	Pojam i sadržaj predmeta Ključni koncepti i teorije globalne sigurnosti Tradicionalni izazovi globalnoj i regionalnoj sigurnosti Suvremeni izazovi globalnoj i regionalnoj sigurnosti Kolektivna sigurnost Kompleksni multilateralizam kao odgovor na sigurnosne izazove: savezi i sigurnosne zajednice Bosna i Hercegovina u globalnoj i regionalnoj sigurnosnoj arhitekturi		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će: - razumijevati ključne koncepte i teorije međunarodne sigurnosti		

	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti proširivanje i produblјivanje poimanja međunarodne sigurnosti u posthladnoratovskom periodu - objasniti multisektorski pristup u međunarodnoj sigurnosti - poznavati organizacijske strukture, procese odlučivanja i strategije djelovanja organizacija kolektivne odbrane i sigurnosti <p>Vještine: studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificirati relevantnost i važnost aktera u međunarodnoj sigurnosnoj areni - kritički analizirati sigurnosne rizike, prijetnje i izazove u međunarodnoj areni - evaluirati strateške dokumente organizacija kolektivne odbrane i kolektivne sigurnosti <p>Kompetencije: studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritički analizirati sigurnosne rizike, prijetnje i izazove u međunarodnoj areni - efektivno komunicirati rezultate analize rizika, prijetnji i izazova 										
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<table> <tr> <td>ex katedra</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>grupne prezentacije</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>gostujući predavači</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>vježbe</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>seminari</td> <td>5%</td> </tr> </table>	ex katedra	40%	grupne prezentacije	20 %	gostujući predavači	5 %	vježbe	30%	seminari	5%
ex katedra	40%										
grupne prezentacije	20 %										
gostujući predavači	5 %										
vježbe	30%										
seminari	5%										

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<table> <tr> <td>Aktivnost u nastavi i vježbama</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Grupni rad i prezentacije</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Midterm – pisana provjera znanja</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Aktivnost u nastavi i vježbama	10%	Grupni rad i prezentacije	10%	Midterm – pisana provjera znanja	30%	Završni ispit	50%
Aktivnost u nastavi i vježbama	10%								
Grupni rad i prezentacije	10%								
Midterm – pisana provjera znanja	30%								
Završni ispit	50%								
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <p>Sead Turčalo (priređivač): Moderni koncepti globalne I regionalne sigurnosti – hrestomatija Alan Collins (2010) Suvremene sigurnosne studije. Zagreb : Politička kultura : Centar za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti.</p>								

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Dopunska:

Kolodziej, Edward A. (2012) Sigurnost i međunarodni odnosi. Zagreb : Politička kultura : Centar za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti.

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: MRS103	Naziv predmeta: Sigurnost informacija		
Ciklus: Master	Godina: Prva	Semestar: Prvi	Broj ECTS kredita: 7
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 22 Seminar 8		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	N/A		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati polaznike sa ulogom sigurnosti informacija u međunarodnoj i regionalnoj sigurnosti. Naučiti polaznike osnovne pojmove i postulate sigurnosti informacija. Sa polaznicima analizirati sigurnost savremenih digitalnih sistema informisanja i komuniciranja i moguće posljedice napada. Upoznati polaznike sa mogućim posljedicama cyber napada na fizički svijet. Upoznati polaznike sa pitanjima privatnosti i transparentnosti u digitalnim sistemima.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Uloga sistema za digitalnu obradu informacija u funkcionisanju društva, Posljedice ugrožavanja sigurnosti ovih sistema po cjelokupno društvo.2. Osnovni pojmovi: Sigurnosne politike, ekonomski aspekti sigurnosti, upravljanje rizikom3. Potvrđivanje identiteta (<i>authentication</i>): Proces i metode,4. Zlonamjerni softver: načini rada, načini širenja, zloćudno djelovanje5. Ljudski faktor: Društveni (<i>social</i>) inženjering. <i>phishing</i> i drugi oblici prevara, upotrebljivost, sigurnosno obrazovanje i osvještavanje korisnika6. Sigurnost weba, povjerljivost komunikacije, autentičnost servera7. Sigurnost digitalnih sistema komuniciranja, E-mail, dopisivanje (<i>chat</i>, IM), VoIP8. Sigurnost digitalnih sistema informisanja, uređenih (TV, radio, novine, ...) i neuređenih (društvene, mreže, forumi, ...)9. Sigurnost cyber-fizičkih sistema, IoT, pametne kuće, ICS		

	<p>10. Nadzor i privatnost</p> <p>11. Kriptovalute i NFT</p> <p>12. Seminar 1: Analiza aktuelnog problema sigurnosti informacija (sigurnost informacija u ratnoj situaciji)</p> <p>13. Seminar 2: Praktična demonstracija savremenog napada</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Razumijevanje savremenih otvorenih pitanja cyber sigurnosti i njihovog uticaja na sigurnost cjelokupnog društva. Poznavanje osnovnih vrsta napada, njihovih posljedica i metoda zaštite.</p> <p>Vještine: Sposobnost praćenja i razumijevanja pojava u cyber sigurnosti. Sposobnost shvatanja uticaja ovih događaja na okruženje. Sposobnost formuliranja prijedloga pristupa zaštiti i smanjivanju posljedica napada.</p> <p>Kompetencije: Sposobnost kritičke analize događaja iz oblasti cyber sigurnost. Sposobnost sinteze pristupa zaštiti društva od cyber napada.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja</p> <p>Grupne diskusije</p> <p>Analize slučajeva kroz seminare</p>

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Aktivno učešće u nastavi 10</p> <p>Kvizovi 20</p> <p>Seminar 30</p> <p>Završni ispit 40</p> <p>Ukupno 100</p> <p>0-55(5), 55-64(6), 65-74(7), 75-84(8), 85-94 (9), 95-100 (10)</p>
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ross Anderson, “Security Engineering”, 3rd edition, Wiley, 2021 Aktuelni materijali i web lokacije dostupne studentima tokom nastave <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> Saša Mrdović, “Sigurnost računarskih sistema”,ETF UNSA,2014

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- Paul C. van Oorschot, „Computer Security and the Internet: Tools and Jewels from Malware to Bitcoin“, Springer, 2021

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarne
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarne studije – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: MRSI006	Naziv predmeta: Hibridni i rat niskog intenziteta (HRNI)		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I/II	Broj ECTS kredita: 7
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja i Vježbe - 14 sati Seminar – 2 sata Diskusije/Ispit – 2 sata		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Akademski kvalitet Aktivno znanje engleski Komunikativnost Dokumentacija Mogućnost Intervjua		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studentima će se omogućiti razumevanje fenomena ratovanja, posebno kombinacijama savremenog pristupa konflikata od početka 21-og vijeka (hibridnog ratovanja). Primarni cilj je sagledati operativni dizajn i mogućnost svih faktora, uticaja, planiranja i sprovođenja hibridnih operacija i ratova niskog intenziteta kao i upotreba nekih od mehanizama ostvarivanja nestabilnost u unutrašnjoj i spoljnoj bezbjednosti. Modul će omogućiti sticanje teoretkog znanja o aktivnostima međunarodne zajednice za prevenciju, rano upozorenje I suprotstavljanje hibridnim prijetnjama I izazovima na regionalnom I međunarodnom nivou.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Definisavanje, specifičnosti i karakteristike savremenih i ratova budućih generacija - simetrija i asimetrija ratovanja 2. Hibridno ratovanje, tipovi hibridnog ratovanja i savremene hibridne pretnje i izazovi (politicke krize, proizvedeni konflikti, humanitarne krize, migracije, proliferacija oruzja za masovno unistavanje) 3. Narusavanje Nacionalne bezbednosti – unutrašnji, spoljni i kombiovani hibridni oblici 4. Informacije i dezinformacije u hibridnim konfliktima 5. Sajber ratovanje u hibridnim konfliktima		

	6. Tretman “hibridnoga ratovanja” u strateskim dokumentima medjunarodne zajednice 7. Razrada slucajeva hibridnih pretnji i izazova
Ishodi učenja:	Znanje: Shvatanja posledica interakcijskog uticaja i geopolitickih implikacija hibridnih pretnji, izazova i ratovanja i spoznavanje pogubnost ratnih razaranja i upotrebe sile Vještine: Mogucnost sagledavanja uticaja hibridnog ratovanja na drzavu, drustva, zajednici, regionalno i megdjunarodno Kompetencije: bolje razumijevanje i kritičko preispitivanje historije regiona Zapadnog Balkana i Jugoistocne Evrope
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. prezentacije
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁷:	1. prisustvo nastavi 2. izrada individualnog rada 3. diskusije, aktivnost i učešće na vezbama 4. prezentacije 5. završni ispit
Literatura⁸:	Obavezna: 1. EU – Institute for Security Studies “Protecting Europe”, The EUs response to hybrid threats, Paris, 2019 2. Kakha Gogolashvili, “Developing deliverables on hybrid threats in post-2020 EaP roadmap – civil society perspective”, Brissel, 2019 3. European Commission, “Hybrid and Transnational Threats”, Friends of Europe, 2018 4. Guillaume Laskonjarijas, Jeffrey A. Larsen, “NATOs Response to Hybrid Threats”, Roma, 2015 Dopunska: 1. European Council On Foreign Relations, Gustav Gressel, “Protecting Europe Against Hybrid Threats”, 2019 2. Christopher S. Chivvis, “Understanding Russian “Hybrid Warfare” Santa Monica, USA, 2017

⁷ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁸ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	3. Swedish Defence Institute, “Hybrid Threats and Asymmetric Warfare”, Stockholm, 2017

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studiju

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: MRS114	Naziv predmeta: Korupcija kao problem međunarodne i regionalne sigurnosti		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I/II	Broj ECTS kredita:
Status: Interdisciplinarna radionica - obavezan ali bez ECTS bodova		Ukupan broj sati: 10	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ponuditi osnovne informacije, znanja i alate o korupciji kao problemu međunarodne i regionalne sigurnosti.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none">• Korupcija – pojam i osnovni oblici• Borba protiv korupcije – prevencija i represija• Kriminalno ponašanje i korupcija• Korupcija kao međunarodni i regionalni sigurnosni problem• Modaliteti strateškog i sistemskog odgovora na korupciju• Primjena baza podataka i savremenih informatičkih alata u borbi protiv korupcije• Uloga društva u borbi protiv korupcije• Značaj međunarodne saradnje u borbi protiv korupcije• Važnost obuka iz oblasti borbe protiv korupcije sa međunarodnim elementima• Važnost usklađenosti propisa iz oblasti borbe protiv korupcije različitih nivoa vlasti (problem složenih država)		
Ishodi učenja:	Znanje: <ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje sa pojmom i oblicima korupcije, te opasnostima koja nosi ista.2. Značaj i uloga prevencije korupcije.3. Oblici kriminalnog i koruptivnog ponašanja.4. Primjena IT alata u prevenciji i otkrivanju korupcije.		

5. Uvidjeti značaj usklađenosti propisa iz oblasti borbe protiv korupcije različitih nivoa vlasti i sve negativne posljedice, po učinkovitost na prevenciju i borbu protiv korupcije, koje proizvodi neusklađenosti ovih propisa.

6. Upoznavanje sa relevantnim iskustvima u borbi protiv korupcije, u različitim državama, sa svim specifičnostima i usvojenim modalitetima.

7. Razumijevanje bitnosti međunarodne saradnje u oblasti prevencije i borbe protiv korupcije, imajući u vidu transnacionalnu dimenziju korupcije.

8. Sticanje znanja o uspostavljanju praktičnih vidova međunarodne saradnje u prevenciji i borbi protiv korupcije koja mogu koristiti u obavljanju poslova u ovoj oblasti.

9. Upoznavanje sa relevantnim iskustvima u borbi protiv korupcije, u različitim državama, sa svim specifičnostima i usvojenim modalitetima.

Vještine:

1. Polaznici će spoznati konkretne, praktične modaliteta saradnje pri obavljanju poslova iz oblasti borbe protiv korupcije koji zahtjevaju međunarodnu saradnju i koordinaciju.

2. Razviti osnovne vještine za prepoznavanje kriminalnog i koruptivnog ponašanja.

3. Polaznici bi analizom prezentovanih iskustava i modaliteta u borbi protiv korupcije, u različim državama, mogli izdvojiti ona koja su primjenjiva u njihovoj državi ili drugoj administrativno – teritorijalnoj jedinici, uzimajući u obzir pravni okvir svoje države i druge relevantne specifičnosti .

4. Upoznavanje polaznika sa praktičnim situacijama neusklađenosti propisa različitih nivoa vlasti i njihovim posljedicama. Kroz praktične primjere predstaviti značaj i sve rizike koje neusklađenost može proizvesti.

5. Polaznici bi, kao jedan od ishoda, trebali koristiti stečeno znanje u svom svakodnevnom radu i razviti sopstvene modele saradnje zasnovane na najboljim praksama.

6. Razviti osnovne vještine za korištenje otvorenih izvora i baza podataka, te informatičkih alata u prevenciji i otkrivanju korupcije.

Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi putem predavanja, grupnih diskusija, prikazivanjem slučajeva i primjera iz prakse.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	
Literatura²:	<p>Kriminalistički i krivično procesni aspekti otkrivanja, razjašnjavanja i dokazivanja koruptivnih krivičnih djela Pirić, Adnan Vrsta građe - knjiga ; Izdavanje i proizvodnja - Travnik : Sveučilište / Univerzitet "VITEZ", 2020 Jezik - bosanski ISBN - 978-9958-641-22-0 COBISS.BH-ID - 38767622</p> <p>Mehanizmi borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije u Bosni i Hercegovini Simović, Miodrag N., 1952- ; Simović, Marina M. ; Vulin, Dragan A. Vrsta građe - knjiga ; Izdavanje i proizvodnja - Laktaši : Grafomark, 2020 Jezik - srpski ISBN - 978-99976-36-80-5 COBISS.BH-ID - 130030849</p> <p>Procjena rizika korupcije u sigurnosnom sektoru Bosne i Hercegovine Hadžović, Denis ... Vrsta građe - knjiga ; Izdavanje i proizvodnja - Sarajevo : Centar za sigurnosne studije, 2015 Jezik - bosanski ISBN - 978-9958-022-13-5 COBISS.BH-ID - 22298630</p> <p>Borba protiv korupcije na Zapadnom Balkanu: jačanje regionalne saradnje u oblasti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom</p>

¹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Izdavač: Centar za savjete o individualnim pravima u Evropi (AIRE centar) Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI)

Borrows, J. (2016). Heroes, Tricksters, Monsters, and Caretakers: Indigenous Law and Legal Education. *McGill Law Journal, Vol 61, No.4.*

Davis, J.A. (1999). Criminal personality profiling and crime scene assessment: A contemporary investigative tool to assist Law Enforcement Public Safety. *Journal of Contemporary Criminal Justice, Vol. 15 No. 3, 291-301.* Sage Publications, Inc.

DeShong, H.L. Grant, D.M. & Mullins-Sweatt, S.N. (2015). Comparing models of counterproductive workplace behaviors: The Five-Factor Model and the Dark Triad. *Personality and Individual Differences Vol.74, 55–60.*

Finansijske istrage kao sredstvo u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca – komparativna analiza Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije

Izdavač: Centar za monitoring i istraživanje (CeMI)

Instrumenti i najbolje prakse u međunarodnoj saradnji za oduzimanje imovinske koristi, priručnik za obuku

»Izdavač: RAI i AIRE centar»Autori: AML Consulting (Global) Ltd: J. Thomas, L. Day, F. Jackson»

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studiju

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: MRS115	Naziv predmeta: Sigurnost i istraživačko novinarstvo		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I/II	Broj ECTS kredita:
Status: Interdisciplinarna radionica - obavezan ali bez ECTS bodova		Ukupan broj sati: 10	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Radionica će razmatrati segment istraživačkog novinarstva kroz prizmu sigurnosnog aspekta. Cilj je da objasni i pokaže, posebno na primjerima iz prakse značaj sigurnosnog aspekta tokom praksi istraživačke analize i obrade sa kojim suočavaju novinari u obradi tema koje otkrivaju informacije koje pojedini mediji u BiH čak i ne žele publicirati. Radionica će objasniti značaj istraživanja tema bez obzira na vanjske pritiske poput političkih, sigurnosnih i drugih. Također, na primjerima iz prakse će se pokazati načini na koje istraživački novinar realizira teme ali i sa kojim se sve problemima suočava tokom svog posla.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Oblikovanje javnog mijenja na način da građani budu objektivno informisani2. Oblikovanje informacija na način da budu objektivne, istinite, potkrijepljene dokazima3. Informiranje javnosti o aktuelnim temama sa informacijama o uticaju na sigurnost novinara koji informacije saopštava4. Načini saopštavanja informacija ali i stvaranje sigurnosti kod novinara i konzumenata informacija5. Uticaj na sigurnost novinara istraživača tokom pripreme i nakon objave informacije6. Uticaj propagande i botova na tok prikupljanja informacija7. Uloga agencija koje se bave sigurnošću građana i komunikacija sa novinarima8. Povjerenje i razmjena informacija između sigurnosnog sektora i novinara9. Uloga fake vijesti i posljedice takvog izvještavanja10. Važnost povjerenja u medije tokom kriza. kako to postizemo?		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarne studije – “prof. dr. Zdravko Grebo” OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 2

Ishodi učenja:	Znanje: Upoznavanje sa istraživačkim novinarstvom i uticajem sigurnosnog aspekta Vještine: Istraživanje i uloga vanjskih uticaja koji mogu građane ostaviti bez informacija od javnog značaja Kompetencije: Izgradnja povjerenja u sigurnosni sektor
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna radionica

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	N/A
Literatura²:	Obavezna: Bešker I., Obad O.: Istraživačko novinarstvo, priručnik PressData, Zagreb, 2004 Dopunska: https://media.ba/bs/mediametar/film-koji-slavi-istrazivacko-novinarstvo

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnu
studije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnu studiju – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: MRS116	Naziv predmeta: Krivično – procesne radnje u kontekstu međunarodne i regionalne sigurnosti		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I/II	Broj ECTS kredita:
Status: Interdisciplinarna radionica - obavezan ali bez ECTS bodova		Ukupan broj sati: 10	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ova radionica će dati mogućnost polaznicima za praktične primjene i razumijevanja pravnih termina i postupaka u kontekstu međunarodne i regionalne sigurnosti.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none">• Krivično djelo• Krivično zakonodavstvo• Krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom• Krivični postupak• Istraga• Radnje dokazivanja• Dokazna sredstva• Izvođenje dokaza vještačenjem• Krivični postupak sa elementom inostranosti• Međunarodna pravna pomoć		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Razumijeti pojmove, definicije, karakteristike i značaj krivičnih djela i krivičnog zakonodavstva kao preduslova međunarodne i regionalne sigurnosti.2. Poznavati osnovne karakteristike protivpravnih radnji, dokaznih radnje i postupaka organa i tijela za provođenje zakona u slučajevima narušene/ugrožene međunarodne i regionalne sigurnosti. <p>Vještine:</p> <p>Polaznici će razumijeti i prepoznati praktične situacije i adekvatnu pravnu primjenu termina i</p>		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnestudije – “prof. dr. Zdravko Grebo” OPISpredmeta	Obrazac SP2
	Stranica2 od 2

	postupaka sa elementima međunarodne i regionalne sigurnost. Kompetencije: Implementacija i upravljanje pravnim procedurama koje u sebi sadrže elemente od značaja za regionalnu i međunarodnu sigurnost .
Metode izvođenja nastave:	Nastava iz radionice se izvodi putem predavanja, grupnih diskusija, prikazivanjem slučajeva iz prakse i simulacija primjene vještina i znanja.

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	
Literatura²:	Obavezna: Borislav Petrović i Dragan Jovašević, „Krivično/kazneno pravo BiH (opći dio)„ Pravni fakultet UNSA 2005. Borislav Petrović i Dragan Jovašević, „ Izvršno krivično/kazneno pravo„ Pravni fakultet UNSA 2006. Hajrija Sijerčić Čolić „Krivično procesno pravo„ Knjiga I, Pravni fakultet UNSA 2005. Dopunska: Komentar krivičnih zakona u BiH Komentar zakona o krivičnom postupku u BiH

¹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
CIS Centar za
interdisciplinarnestudije

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – Centar za interdisciplinarnestudije – “prof.
dr. Zdravko Grebo”
OPIS predmeta

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: MRS117	Naziv predmeta: Nadzor granica		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I/II	Broj ECTS kredita:
Status: Interdisciplinarna radionica - obavezan ali bez ECTS bodova		Ukupan broj sati: 10	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ova tehnicka radionica ce ukazati na prakticne mogucnosti upoznavanja sa novim metodama nadzora granice i granicnog pojasa uz upotrebu savremene tehnike osmatranja, komunikacija, geoprostorne analize i primjene resursa za brzu reakciju. Radionica ce takodjer poznati polaznike sa konceptima fuzije obavjestajnih podataka, prediktivne analize i operativnih proedura na terenu.		
Tematske jedinice:	Geoprostorni podaci i situaciona svijest, Nadzor granice na terenu Senzorski sistemi za kontrolu prometa Komanda-kontrola-komunikacije i osmatranje (C4ISR) Biometrija		
Ishodi učenja:	Znanje: 1. Uvid u metode i tehnike neposrednog ucesca u komandovanju unutar granicnog pojasa 2. Geoprostorna i situaciona kontrola granicnog pojasa Kompetencije: 3. Implementacije novih metoda nadzora i komunikacije 4. Koristenje znanja u razvijanju strategije I rasporedjivanju resursa za kontrolu granicnog pojasa		
Metode izvođenja nastave:	Nastava iz predmeta se izvodi putem direktnog ucesca u nastavno-terenskoj radionici sa upotrebom modernih i dostupnih alatki za analizu geoprostornih podataka, osmatranja (dron, termovizija itd) kao i prikupljanja biometrijskih podataka. Praktične metode upotrebe otvorenih simulacija operativnih sistema za nadzor granicnog pojasa.		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Metode provjere znanja	Min	Max	Struktura ocjene	
	Aktivnost i prisustvo	10	25	<55	5(F, FX)
	Problemske vježbe	25	50		
					7.5 (C)
	Završni ispit	50	100		
	UKUPNO bodova	60	100	95-100	10 (A)
Literatura²:	<p>Preporučena: James R. Phelps, Jeffrey Dailey, Monica Koenigsberg (2014). Border Security.</p> <p>Robert M. Clark (2020). Geospatial Intelligence. Georgetown University Press.</p> <p>United States Congress (2017). Border security gadgets, gizmos, and information: using technology to increase situational awareness and operational control.</p>				

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo